<u>ព្រះរាស្វាឈាខម្មែងអត់ស្វា</u> ខាតិ សាសនា ព្រះមហាត្យត្រ

ក្រុមទស្សនកិច្ចសិក្សាស្តីពី REDD+ នៅថ្រទេសវៀតណាម សូមគោរពជូន ឯកឧត្តមបណ្ឌិតលយកកម្រោចកម្មទិធីUN-REDD កម្ពុថា

<u>**ភទ្ទុខ**ឌ្</u>តៈ របាយការណ៍ស្តីពីលទ្ធផលទស្សនកិច្ចសិក្សានៅប្រទេសវៀតណាម។

ន័យដូចមានចែងក្នុងកម្មវត្ថុ យើងខ្ញុំស្ងមអនុញ្ញាតជម្រាបជូនឯកឧត្តមបណ្ឌិតប្រធាន គម្រោងUN-មេត្តាជ្រាបថា ចាប់ពីថ្ងៃទី១២ ដល់១៧ ខែមករា ឆ្នាំ២០១៤ ក្រមការងារ មានសមាជិកសរុបចំនួន០៩នាក់ បានធ្វើដំណើរទៅប្រទេសវៀតណាម ដើម្បីចូលរួមទស្សនកិច្ច សិក្សាស្តីពីការស្វែងយល់ ផ្លាស់ប្តូរយោបល់ និងដកស្រង់បទពិសោធន៍ពីការអនុវត្តន៍គម្រោង UN-REDD និងគម្រោងបង់ថ្លៃបរិស្ថាន ជាមួយមន្ត្រីរដ្ឋាភិបាល និងអង្គការដៃគូរអភិវឌ្ឍន៍នានា។ លទ្ធផលទទួលបាន ដូចខាងក្រោម៖

១. សមាសភាពចូលរួម

- ឯកឧត្តម ជាម ប៉េអា អគ្គរឯ នៃអគ្គនាយកដ្ឋានរដ្ឋបាលមូលដ្ឋាន
- លោកបណ្ឌិត កែវ អូម៉ាលីស្ស ប្រធាននាយកដ្ឋានសត្វព្រៃ និងជីវចម្រុះ នៃរដ្ឋបាលព្រៃឈើ
- លោក អ៊ុក វិបុល ប្រធាននាយកដ្ឋានអភិរក្សជលផល នៃរដ្ឋបាលជលផល 🕏 🕍
- លោកបណ្ឌិត សូ ធា អនុប្រធានវិទ្យាស្ថានស្រាវជ្រាវ និងអភិវឌ្ឍន៍ព្រៃឈើ -សត្វព្រៃនៃរដ្ឋបាលព្រៃឈើ
- លោក ឡាវ សេដ្ឋាផល អនុប្រធាននាយកដ្ឋាននីតិកម្ម និងពង្រឹងការអនុវត្តច្បាប់នៃរដ្ឋបាលព្រៃឈើ 🕬
- លោក សុខ ធី អនុប្រធាននាយកដ្ឋានទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋ នៃក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ क्षित्रकारिकारात्रक हिन्दी हिन

- លោក ហេង ហុង/ក្រេសូងបរិស្ថាន

- លោក ឌុក ដូម៉ា ក្រសួងអភិវឌ្ឍជនបទ *Dolcy* វ

- លោក សៅ វ៉ារី ក្រសួងដែនដីនគរ្វនីយកម្មនិងសំណង់

That

២. សតម្មភាព

ថ្ងៃទី១២ ខែមករា ឆ្នាំ២០១៤

- ធ្វើដំណើរទៅទីក្រុងហានណ្វយ ប្រទេសវៀតណាម

ថ្ងៃទី១៣ ខែមករា ឆ្នាំ២០១៤

- ពេលព្រឹកជួបប្រជុំជាមួយក្រុមការងារ UN-REDD វៀតណាម និង RECOFTC
- ពេលល្ងាចជួបប្រជុំជាមួយ ដ្ឋេបាលព្រៃឈើវៀតណាម

ថ្ងៃទី១៤ ខែមករា ឆ្នាំ២០១៤

- ពេលព្រឹកធ្វើដំណើរទៅកាន់ខេត្ត Lam Dong
- ពេលល្ងាចជួបប្រជុំជាមួយមន្ទីកសិកម្ម ខេត្ត Lam Dong និងអង្គការ SNV

ថ្ងៃទី១៥ ខែមករា ឆ្នាំ២០១៤

- ពេលព្រឹកទស្សនកិច្ចសិក្សាគម្រោងគម្រោងបង់ថ្លៃបរិស្ថាន នៅស្រុក Di Linh (សហគ្រាសព្រៃឈើ Di Ling និងពិនិត្យស្ថានភាពព្រៃរបស់សហគ្រាសព្រៃឈើ Di Linh)
  - ពេលល្ងាចធ្វើដំណើរទៅកាន់ស្រក Bao Loc ខេត្ត Lam Dong

ថ្ងៃទី១៦ ខែមករា ឆ្នាំ២០១៤

- ពេលព្រឹកទស្សនកិច្ចសិក្សានៅសហគ្រាសព្រៃឈើ Bao Lam និងពិនិត្យការកែច្នៃផលិត ផល ពាក់កណ្ដាលសម្រេចរបស់សហគ្រាស
- ពេលល្ងាចចុះពិនិត្យស្ថានភាពព្រៃដាំរបស់សហគ្រាសព្រៃឈើ Bao Lam និងពិភាក្សាអំពី ការធ្វើសារពើភ័ណ្ឌកាបូនរបស់ព្រៃដាំ។

ថ្ងៃទី១៧ ខែមករា ឆ្នាំ២០១៤

- ត្រឡប់មកប្រទេសកម្ពុជាវិញ

៣. ចំណេះដី១ និ១មនព់សោងន៍ននូលបាន

ប្រទេសវៀតណាម មានដីព្រៃឈើចំនួន១៣,៥លានហិកតាស្មើនឹង៣៩,៧%នៃផ្ទៃប្រទេសក្នុងនោះ១០,៣លានហិកតាជាព្រៃធម្មជាតិ និង៣,៦លានហិកតាជាព្រៃដាំ។ ប្រទេសវៀតណាម បានកំណត់ដី ព្រៃឈើចំនួន១៦,២៤លានហិកតាស្មើនឹង៤៩%នៃផ្ទៃប្រទេស។ ព្រៃឈើផ្តល់ចំណូលពីអាជីវកម្ម ព្រៃឈើ ប្រមាណ៥,២កោតដុល្លាអាមេរិកមួយឆ្នាំនិងមានគោលនយោបាយអនុវត្តការបង់សេវាកម្ម ប្រព័ន្ធមជ្ឍដ្ឋានព្រៃឈើ (Payment for Forest Ecosystem Service - PFES) ដែលតម្រូវឲ្យអ្នកប្រើ ប្រាស់បង់ថ្លៃសេវាកម្ម សម្រាប់ការការពារ និងអភិវឌ្ឍព្រៃឈើ។ អ្នកជាប់កាតព្វកិច្ច ត្រូវបង់ថ្លៃ សេវាកម្ម ព្រៃឈើ មានដូចជាក្រុមហ៊ុនវារីអគ្គីសនី ក្រុមហ៊ុន៨លិតទឹកស្អាត សេវាកម្ម ទេសចរណ៍។ល។ គម្រោង PFES នេះទទួលបានថវិកា៦០លានដុល្លាក្នុងមួយឆ្នាំ។ ថ្នាក់កណ្តាល សម្រេចនូវផែនការដែលថ្នាក់ ក្រោមរៀបចំ និងត្រួតពិនិត្យការអនុវត្តផែនការ។

- សហគ្រាសព្រៃឈើ (ស្ថាប័នរដ្ឋ) ទទួលថវិកា១០០%ពីរដ្ឋ និងមានភារកិច្ចស្វែងរកថវិកា ដើម្បីបម្រើ ឲ្យការការពារ និងអភិវឌ្ឍព្រៃឈើ។ ឧទាហរណ៍: សហគ្រាសព្រៃឈើ Bao Lam នៅក្នុងរចនាសម្ព័ន្ធ គ្រប់គ្រងរបស់សហគ្រាសមានផ្នែកមួយដែលទទួលបន្ទុកកែច្នៃ និងលក់ផលិតផល ដែលបានពី ចំការឈើដាំ។ ជាក់ស្តែងសហគ្រាសនេះ មានរោងចក្រកែច្នៃ ឈើស្រល់ដែលប្រមូលបានពីចំការ ឈើដាំ។ ផលចំណេញអាចយក មកបែងចែកគ្នាបាន ក្រោមរូបភាពលើកទឹកចិត្តផ្សេងៗ។
- ពលរដ្ឋក្រីក្រនៅក្បែរតំបន់ព្រៃ ត្រូវបានផ្ដល់ឱកាសឲ្យចូលរួមក្នុងការការពារព្រៃឈើ ដោយទទូលបាន ប្រាក់កម្រៃពីសហគ្រាសព្រៃឈើ
- កម្មវិធី UN-REDD+ វៀតណាមបានអនុវត្តចប់ដំណាក់កាលទី១ (០៩/២០០៩-០៦/២០១២) និង ចាប់ផ្តើមអនុវត្តដំណាក់កាលទី២(២០១២-២០១៥)ដោយទទូលបានថវិកា៥០លានដុល្លាពីប្រទេស ន័រវេ។ ការអនុវត្តថ្នាក់ក្រោមជាតិ គឺយកតាមរដ្ឋបាលខេត្តនីមួយៗ។
- ក្នុងការគ្រប់គ្រងព្រៃឈើ សហគ្រាសព្រៃឈើ Di Linh និង Bao Lam បានជួលប្រជាជនឲ្យ ការពារព្រៃឈើ ដោយប្រើប្រាស់ថវិការដ្ឋ ដែលភាគច្រើនបានមកពីការបង់សេវាកម្មព្រៃឈើ និងបរិស្ថាន (សេវាវារីអគ្គីសនី ការផលិតទឹកស្អាត ទេសចរណ៍។ល។)។ គ្រូសាដែលបាន ជ្រើសរើសសម្រាប់ឲ្យការពារព្រៃឈើ គឺជាគ្រួសារក្រីក្រ ដែលរស់នៅក្បែរតំបន់ព្រៃ និងបានជ្រើស រើសដោយមេភូមិ និងមេឃុំ។ គ្រូសារទាំងនេះត្រូវបានចុះកិច្ចសន្យាការពារព្រៃឈើជាមួយសហ គ្រាសព្រៃឈើរដ្ឋ ដោយទទូលបានប្រាក់កម្រៃប្រមាណជា ២០ដុល្លាក្នុងមួយហិកតា/ឆ្នាំ និងក្នុង មួយគ្រូសារ ទទួលបានដីព្រៃជាមធ្យមប្រមាណ២០-៣០ហិកតាសម្រាប់់ការពារ។ ក្នុងករណីមាន ការរំលោភបំពានលើកិច្ចសន្យា ឬធ្វើឲ្យបាត់បង់ព្រៃឈើ សហគ្រាសនឹងធ្វើការដក់ហូតព្រៃឈើ ពីគ្រូសារនោះ យកទៅឲ្យគ្រូសារផ្សេងទៀតដើម្បីការពារបន្ត។ ក្នុងការការពារនេះ គ្រូសារដែលជា អ្នកការពារព្រៃអាចប្រមូលអនុដលព្រៃឈើប្រើប្រាស់ និងលក់ដូរបាន តែមិនអាចកាប់ឈើបានទេ ក្នុងករណីត្រូវការឈើប្រើប្រាស់ ត្រូវស្នើសុំមកសហគ្រាសដើម្បីពិនិត្យសម្រេចតាមនីតិវិធី។ តាម ការសម្ភាសន៍ជាមួយគ្រូសារដែលជាអ្នកការពារព្រៃបានបញ្ជាក់ថាក្នុង ការល្បាតចាំបាច់ត្រូវមានគ្នា ច្រើន(៥-១០នាក់) ហេតុនេះហើយទើបគ្រួសារទាំងនោះ បានចងក្រងគ្នាជាក្រុម ហើយផ្លាស់ប្តូរវេន គ្នាល្បាត។ ក្នុងមួយក្រុមត្រូវល្បាត៤ថ្ងៃក្នុងមួយខែ។ ចំពោះបទល្មើសមិនស្វដាបញ្ហាប៉ុន្មាំនទេ ព្រោះព្រៃមានព្រំប្រទល់ច្បាស់លាស់រវាងដីព្រៃឈើ និងដីកសិកម្ម និងមានក្រុមល្បាតដើរល្បាត ជាប់ជាប្រចាំតាមបណ្តាចំណុចដែលរងការរំលោភបំពាន។ ក្នុងករណីមានការល្ង៉ចខិតចូល ឬកាប់ រានថ្មី គឺចាត់វិធានការបន្ទាន់ ដែលតម្រូវឲ្យចាកចេញ ដោយការព្រមាន ការបង់ពិន័យ និង ចាត់ការតាមនីតិវិធីចំពោះករណីធ្ងន់ធ្ងរ។
- ប្រជាជនអាចចូលរួមក្នុងការវាស់វែង រាយការណ៍និងផ្ទៀងផ្ទាត់។

៤. ಹಿಪ್ಪಿಜ್ಞಾಣ

ការគ្រប់គ្រងព្រៃឈើ គឺផ្ដោតទៅលើការធ្វើអាជីវកម្មដែលទទួលផលចំណេញច្រើនជាងការអនុវត្ត។ ទន្ទឹមនឹងនេះ ការបង់សេវាកម្មព្រៃឈើបានផ្ដល់ចំណូលបន្ថែមសម្រាប់ការជួលប្រជាជនអោយចូលរួមការពារ។ ការដាំឈើដោយផ្សារភ្ជាប់ទៅនឹងសិប្បកម្មកែច្នៃឈើ អាចធ្វើឲ្យមានផលចំណេញច្រើនដោយការប្រើប្រាស់ ឈើអស់លទ្ធភាព។

ភាពជោគជ័យលើការអនុវត្តរេដដំណាក់កាលទីមួយ គឺដោយសារការប្តេជ្ញាចិត្តរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល លើការអនុវត្តកម្មវិធីរេដ និងការផ្សារភ្ជាប់ជាមួយសហគមន៍មូលដ្ឋាន។

៥. អនុសាសន៍

- ការអនុវត្តកម្មវិធីUN-REDD នៅកម្ពុជាគូរមានការប្តេជ្ញាខ្ពស់ពីថ្នាក់ដឹកនាំកំពូលដើម្បីធានា នូវការអនុវត្តគោលនយោបាយនានាដែលបានអនុម័ត
- គួរទាញយកបទពិសោធន៍ល្អៗមកពិចារណាសម្រាប់ការអនុវត្តនៅកម្ពុជាពិសេសលើការបែងចែកព្រៃ ឈើអោយសហគមន៍ចូលរួមការពារតាមរូបភាពល្បាតជាក្រម
  - គួរចុះតាមដាន និងត្រូតពិនិត្យ ព្រៃឈើជាប្រចាំនិ់ងល្បាតរាល់ថ្ងៃ

អាស្រ័យហេតុដូចបានជម្រាបជូនខាងលើសូមឯកឧត្តមបណ្ឌិតមេត្តាជ្រាបជារបាយការណ៍តាមការគូរ។

En out why